

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D., JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., JUDr. Marie Turkové a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **K. Y.**, zastoupený JUDr. Karlem Sochořem, advokátem se sídlem v Ostravě, Na Hradbách 18, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha, o udělení azylu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 11. 2007, č. j. 61 Az 80/2006 – 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta JUDr. Karla Sochora, se sídlem v Ostravě, Na Hradbách 18, **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-712/VL-07-12-2006 ze dne 13. 7. 2006. Žalovaný výše uvedeným rozhodnutím stěžovateli neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Současně žalovaný rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování dle § 91 citovaného zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá, že je pronásledován, neboť vyznává čistý islám a z tohoto důvodu čelí pronásledování ze strany bezpečnostních složek domovského státu taktéž celá rodina. V průběhu správního řízení objasnil, že opustil zemi kvůli hrozbě fyzického týrání nebo i smrti ze strany osob, k nimž má stěžovatel finanční závazky a svou osobní situaci označil za hodnou zvláštního zřetele. Stěžovatel má za to, že v předchozím řízení byl porušen § 50 odst. 2 správního řádu a § 12 zákona o azylu. Na podporu svých tvrzení přiložil ke kasační stížnosti překlad novinového článku. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob (§ 2 s. ř. s.). Zatímco úkolem krajských soudů je projednat a rozhodnout každý případ, Nejvyšší správní soud zajišťuje jednotu a zákonnost rozhodování soudů ve správním soudnictví (§ 12 odst. 1 s. ř. s.). K plnění jeho sjednocující role svěčuje zákon Nejvyššímu správnímu soudu různé procesní nástroje, na prvním místě nepochybně rozhodování o kasační stížnosti (§ 12 odst. 1 ve spojení s § 102 s. ř. s.). Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví.

Meritorním přezkumem toliko přijatelných kasačních stížností se ochrana veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob i v každém jednotlivém případě nestává méně účinnou, než v případě formálního projednání každé jednotlivé věci. Jasná, přehledná a srozumitelná judikatura totiž zvyšuje právní jistotu účastníka již před krajským soudem a správními orgány. Paušální formalizovaná spravedlnost, tedy stále nové a opakované projednávání již jednou rozhodnutého ve všech stupních soudní soustavy, vede ve svém důsledku k popření jednotlivé materiální spravedlnosti: ne všechny věci jsou stejně problematické, ne všechny věci vyžadují stejnou pozornost. Opětovné projednávání každé věci znovu na všech stupních tak může ve svém důsledku popřít samotnou spravedlnost systémem vytvářenou. Věci objektivně odlišné, s odlišným významem a důležitostí, jsou podrobeny stejnému zacházení. Taková spravedlnost navíc není ničím jiným než zbytečně vydávaným „potvrzením“, že jednou řečené stále platí, zatěžováním soudního systému dalším řízením s předem známým průběhem a výsledkem, který „přinese“ pouze neúnosnou délku řízení pro stěžovatele, a to nejen pro něho, nýbrž i pro všechna další řízení, pro něž soudní systém není a ani nemůže být kapacitně nastaven.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je navíc vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní procesní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva. Jak k tomu opakovaně uvedl Ústavní soud (viz např. nálezy ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 24, str. 222 - 223;

obdobně též nález ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, Sbírka nálezů a usnesení, sv. 31, str. 149), „[...] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivity rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria je zavedení mimořádných opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případech důvodů výjimečných.“

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005.

V moderním právním státě je odmítána možnost neomezené volné úvahy. Při aplikaci § 104a zákona o azylu, je nezbytné ujasnit si obsah tohoto ustanovení z hlediska možností, které se správnímu orgánu nabízejí. Neurčitý právní pojem, zde představovaný „přesahem vlastních zájmů stěžovatele“ nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Neurčité právní pojmy zahrnují jevy, nebo skutečnosti, které nelze úspěšně zcela přesně právně definovat; jejich obsah a rozsah se může měnit, často bývá podmíněn časem a místem aplikace normy. Zákonodárce vytváří prostor soudu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu, či nikoli. Při interpretaci neurčitého právního pojmu se správní orgán musí zabývat konkrétní skutkovou podstatou, jakož i ostatními okolnostmi případu, přičemž sám musí alespoň rámcově obsah a význam užitého neurčitého pojmu objasnit, a to z toho hlediska, zda posuzovanou věc lze do rámce vytvořeného rozsahem neurčitého pojmu zařadit.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti), je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého

z důvodů nepřipustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřipustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem naznačeným výše zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost. Je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti, ale taktéž tvrdit některý z důvodů kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 s. ř. s., a uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. K tomu však v daném případě nedošlo, a proto má Nejvyšší správní soud za to, že důvod k tomu, aby kasační stížnost považoval za přijatelnou, zde chybí. Obdobně již Nejvyšší správní soud rozhodoval např. 3 Azs 23/2006, 3 Azs 128/2006, 1 Azs 13/2006 (publ. www.nssoud.cz).

K postavení vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již v rozsudku ze dne 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 10. 6. 2008, č. j. 8 Azs 23/2008 - 75, www.nssoud.cz. Dospěl zde k závěru, že příslušníci tzv. čistého islámu nejsou v zemi jejich původu pronásledováni, diskriminováni ani nepřiměřeně trestáni. Zákonný požadavek povinné registrace náboženských skupin v Kazachstánu považoval Nejvyšší správní soud za zcela legitimní, odůvodněný zájmem na ochraně bezpečnosti osob. Nejedná se tedy o výraz porušování lidských práv (náboženské svobody), resp. o pronásledování z náboženských důvodů. Osoba, která se tomuto požadavku nepodřídí, je pak vystavena oprávněné pozornosti státních orgánů.

Pokud jde o námitku porušení správního řádu, aniž stěžovatel jmenovitě uvádí, v čem je konkrétně jeho porušení spatřováno, tato není způsobilá k bližšímu přezkoumání, jak Nejvyšší správní soud vyjádřil např. ve svém rozsudku ze dne 25. 4. 2006, č. j. 5 Azs 277/2005 - 54, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 4. 7. 2006, č. j. 4 Azs 387/2005 - 66, www.nssoud.cz. Míří-li stěžovatel touto námitkou případně i k tomu, že žalovaný správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav, i v tomto směru judikatura Nejvyššího správního soudu poznamenává, že námitky musí být zcela konkrétní. Námitka směřující proti nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu věci, aniž by stěžovatel jakkoli blíže konkretizoval, které další důkazní prostředky si měl žalovaný v předcházejícím řízení opatřit a k důkazu provést, byla Nejvyšším správním soudem řešena např. v rozhodnutí ze dne 13. 4. 2004, č. j. 3 Azs 18/2004 - 37, publikovaném pod č. 312/2004 Sb. NSS, v němž byl vysloven následující závěr: Pokud stěžovatel v kasační stížnosti uvádí pouze námitky obecného charakteru, aniž upřesňuje, které konkrétní důkazy či podklady pro rozhodnutí žalovaného v odůvodnění jeho rozhodnutí chybí, je takové tvrzení bez uvedení konkrétních skutečností nedůvodné. Nejvyšší správní soud

vychází z premisy „necht si každý střeží svá práva“; proto nemůže stěžovatel v kasační stížnosti úspěšně namítat, že správní orgán či soud v předcházejícím řízení nezjistily důsledně skutečný stav věci, pokud sama neuvádí skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí. Uvedená otázka byla předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu dále také např. v rozhodnutí ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2003 - 68, publikovaném na www.nssoud.cz, dle něhož: Pojem odůvodněný strach z pronásledování [§ 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu] je neurčitý právní pojem, jehož definici neobsahuje žádný právní předpis. Soud v tomto případě přezkoumává, zda ve vztahu k danému pojmu byla uplatněna zásada materiální pravdy ukládající správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a zda na základě takto zjištěného stavu věci správní orgán dle logických pravidel kvalifikovaně rozhodl. Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu ověřil, že žalovaný citovanému požadavku bezesbytku dostál.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, který podrobně odůvodnil, že stěžovatelova výpověď o pronásledování ze strany státních orgánů země původu pro jeho náboženské vyznání, je nedůvěryhodná. Z této skutečnosti vycházel i krajský soud v napadeném rozsudku. Nejvyšší správní soud již judikoval, že „Nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“ (Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 – 105). Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že zemi původu opustil z důvodu hrozby fyzického týrání nebo i smrti ze strany soukromých osob, k nimž má finanční závazky avšak dále tvrdí, že byl v zemi původu pronásledován, protože vyznává tzv. čistý islám. V průběhu správního řízení dokonce tvrdil i to, že byl v zemi původu neprávem obviněn ze znásilnění atd.

Pokud jde o stěžovatelem doložený dokument (překlad novinového článku – „Příbuzní obviněných z terorismu.“), jež popisuje konkrétní situaci obviněných z teroristického útoku, „výbuchu budovy výboru národní bezpečnosti v Jižně-Kazachstánské oblasti“, je Nejvyšší správní soud nucen připomenout, že právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany se jeví vždy konkrétní situace stěžovatele a důvody, pro které o azyl žádá.

Obecnou situaci v Kazachstánu v oblasti svobody náboženského vyznání však není možné podřadit pod žádné z ustanovení § 12 zákona o azylu. Jelikož Nejvyšší správní soud nemá pochybnost o tom, že skutkový stav byl žalovaným i soudem zjištěn dostatečně, rozhodl se důkaz výše uvedeným dokumentem neprovést, jak mu to umožňuje ust. § 52 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud není povinen provést všechny důkazy, musí však uvést důvod, proč důkaz neprovedl. Nejvyšší správní soud konstatuje, že provedení listinných důkazů by bylo vzhledem k dostatečně zjištěnému skutkovému stavu nadbytečné.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem

podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovateli byl pro toto řízení ustanoven soudem zástupce advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2100 Kč za 1 úkon právní služby a sice za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení /§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)/ a dále 1 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 2400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu